

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 19-08-2020 r.

Adam Bodnar

VII.510.80.2020.PF

**Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów
ePUAP**

Szanowny Panie Premierze,

w dniu 4 czerwca 2020 r. zwróciłem się do Pana z wystąpieniem w sprawie kontynuowania działalności orzeczniczej przez Izbę Dyscyplinarną Sądu Najwyższego, pomimo wydania przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej postanowienia zawieszającego jej funkcjonowanie. Do dnia dzisiejszego nie otrzymałem merytorycznej odpowiedzi ani od Pana Premiera, ani od Ministra Sprawiedliwości, któremu przekazał Pan dyspozycję do jej udzielenia (pismo BPRM.181.4.8.2020.TI).

W związku z powyższym zwracam się ponownie z uprzejmą prośbą o zajęcie przez Pana Premiera stanowiska w kwestiach przedstawionych w moim wystąpieniu.

Jednocześnie pragnę wskazać, że skierowane do mnie pismo z 17 lipca 2020 r. Pani Anny Dalkowskiej, podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, w swym pierwszym zdaniu sugerujące udzielenie wyjaśnień, żadnych wyjaśnień niestety nie zawiera (DLPC-VIII.8562.19.2020). Jego faktyczną treścią jest zakwestionowanie ustawowych uprawnień Rzecznika, w tym do żądania złożenia wyjaśnień od organów administracji publicznej, określonych w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627; dalej jako: ustawa o RPO).

Pragnę wyjaśnić, że Rzecznik Praw Obywatelskich jest uprawniony do żądania wyjaśnień na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy w każdym przypadku, gdy na podstawie art. 12 pkt 1 ustawy o RPO decyduje się samodzielnie prowadzić postępowanie wyjaśniające. Takie postępowanie w niniejszej sprawie prowadzi właśnie Rzecznik Praw Obywatelskich.

Chciałbym podkreślić, że ustawa nie zawęża przedmiotu postępowania Rzecznika w sposób sugerowany w piśmie Pani minister A. Dalkowskiej, w szczególności nie określa, że może ono dotyczyć jedynie konkretnych spraw indywidualnych osób. Rzecznik prowadzi wiele spraw o charakterze generalnym, w którym nie ma potrzeby precyzyjnego wskazywania ani nawet identyfikowania indywidualnych osób dotkniętych ewentualnym naruszeniem praw jednostek. Z natury rzeczy sprawy generalne mogą bowiem dotyczyć szerszego kręgu osób, także tych, które dopiero w przyszłości mogą ucierpieć w związku z naruszeniami przysługujących im praw i wolności.

Z taką sytuacją w istocie mamy do czynienia w sprawie funkcjonowania Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego. Wielokrotnie wskazywałem, że okoliczności prawne i faktyczne umocowania i działalności Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego nie dają gwarancji, że jest to organ sądowy ustawiony na mocy prawa, ani gwarancji, że sama Izba oraz osoby mianowane do niej odpowiadają przymiotom niezależności, niezawisłości i bezstronności. W związku z tym wszelkie czynności i orzeczenia tej Izby obarczone są wadą prawną. Z względu na wskazane w tym i wcześniejszym piśmie uwarunkowania oraz właściwość rzeczą Izby Dyscyplinarnej, zachodzi obawa, że jej funkcjonowanie jest elementem reżimu dyscyplinarnego intencjonalnie ukształtowanego w taki sposób, aby poddać orzecznictwo sądów polskich nieuprawnionej kontroli politycznej. W ten sposób dochodzi do uzurpacji przez organy władzy politycznej uprawnień nieprzyznanych im przez prawo, naruszenia konstytucyjnej zasady podziału władz oraz zasady niezawisłości sądów i sędziów. W konsekwencji również zagrożone jest prawo jednostek do rzetelnego procesu sądowego, stanowiące najbardziej podstawowy mechanizm zabezpieczający prawa i wolności człowieka.

Stanowisko przedstawione w piśmie Ministerstwa Sprawiedliwości prowadzi do nieuprawnionego ograniczania ustawowych kompetencji Rzecznika, kwestionuje

możliwość samodzielnego prowadzenia spraw przez organ konstytucyjny i poddaje je recenzowaniu przez organ władzy wykonawczej. W ten sposób ogranicza się Rzecznikowi Praw Obywatelskich możliwość wypełniania jego konstytucyjnej roli stania na straży wolności i praw człowieka i obywatela (art. 208 ust. 1 Konstytucji RP) w pełnej niezawisłości i niezależności od innych organów państwowych (art. 210 Konstytucji RP).

W związku z powyższym oraz w pełni podtrzymując moje uwagi i wnioski przedstawione w piśmie z 4 czerwca 2020 r., zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w przedstawionej sprawie. Będę wdzięczny za udzielenie odpowiedzi w terminie przewidzianym w ustawie o RPO.

Łączę wyrazy szacunku,

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Pan Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości